

Nr 17.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inhämtande av riksdagens samtycke till förordnande om utsträckt tillämpning av 5 § allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

Genom en den 16 februari 1951 dagtecknad proposition, nr 69, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden, föreslagit riksdagen att lämna samtycke till att Kungl. Maj:t med stöd av 1 § andra stycket allmänna förfogandelagen förordnar, att 5 § samma lag skall utan inskränkning äga tillämpning under tiden den 1 april—den 30 juni 1951.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I propositionen framhålles att situationen på bränsleområdet under senare tid väsentligt skärpts. *Föredragande departementschefen, statsrådet Ericsson*, har — under hänvisning till nämnda förhållande — i propositionen bland annat anfört följande: »Koks och antracit äro redan tidigare ransonerade och det har nu blivit nödvändigt att införa beslag och handelsreglering även i fråga om stenkol. Det är i detta läge angeläget, att man i största möjliga utsträckning söker underlätta importen av dessa varor. I detta syfte har man inom bränslekommissionen fört diskussioner med de svenska redarna om att de frivilligt skola ställa erforderligt tonnage till förfogande för koltransporter. Även om man kan hoppas att genom en sådan åtgärd nå det avsedda syftet, är det dock ovisst om, med hänsyn till kontraktsbundenhet eller andra orsaker, alla redare frivilligt åtaga sig de avsedda transportererna. Jag anser därför i likhet med bränslekommissionen, att Kungl. Maj:t bör ges möjlighet att jämlikt allmänna förfogandelagen ålägga ägare eller innehavare av fartyg att verkställa forsling för kronans räkning. Den tillämpliga bestämmelsen härom finnes i 5 §, vilken emellertid för närvarande får tillämpas endast för tillgodoseende av krigsmaktens beredskapsbehov. Då koltransporterna komma att börja inom kort, kan det bli nödvändigt att redan före den 1 juli 1951 tillämpa bestämmelsen.

En utvidgning av bemyndigandet att tillämpa 5 § förfogandelagen är närmast påkallad av koltransporterna. Det torde emellertid icke vara uteslutet, att det i nuvarande läge kan bli nödvändigt att tillämpa paragrafen i dess helhet, varför Kungl. Maj:t bör erhålla bemyndigande i sådant hänseende.

Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap har framhållit såsom önskvärt, att förfogandelagens samtliga fullmaktsbestämmelser göras tillämpliga redan före den 1 juli 1951. Detta förslag anser jag mig icke för närvarande böra biträda. Kungl. Maj:t lär i ett ytterligare skärpt läge vara oförhindrad att med stöd av 1 § första stycket tillämpa lagens samtliga bestämmelser.

Till frågan om förfogandelagens tillämpning efter den 30 juni 1951 avser jag att senare återkomma.»

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda förslaget och får därför hemställa,
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 6 mars 1951.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Forslund, Hallagård, Sten, Sunne, Nils Elowsson, Isaksson och Bengtson;

från andra kammaren: herr Hellbacken, fruarna Nordgren, Johansson i Norrköping, herrar Nilsson i Göteborg, Hagård, fröken Höjer, herrar Carlsson i Bakeröd och Wiklund i Stockholm.